

RADNIČNÉ NOVINY

3/21
MAREC
Ročník 3.

NOVÁ ŠPORTOVÁ HALA V NITRE

Vyrásť má medzi
futbalovým
štadiónom a riekou.

INVESTÍCIE DO ŠPORTOVÍSK

Mesto zrekonštruuje
zápasníčku
halu a zateplí
tenisovú halu.

V NOHÁCH MÁ KILOMETRE

Samospráva
šetrí tisícky eur
na poštovnom.

NOVINY PRE
SLABOZRAKÝCH

KROKY

Niektor prejde 40-tisíc krokov každý deň, ako doručovateľ Peter Pócsik z nášho aktuálneho rozhovoru a niektor je rád, keď po prekonaní Covidu dá aspoň 40 krokov – aj to s vypätím všetkých síl a so zadýchaním.

Bez ohľadu na to, na koľko krokov to vydá, je na kráčaní vždy niečo pozitívne. Kým kroky doručovateľa ušetrí mestu 33-tisíc eur ročne, ktoré by sa inak museli z daní nás všetkých minúť na poštovné, kroky vyličenému z novodobého strašiaka dávajú nádej, že jeho život sa nielenže podarilo zachrániť, ale že sa postupne vráti do stavu pred koronou. Pre takéto prípady sme do novín zaradili prehľadné tipy o tom, čo robiť, ak vás už Covid neminul. Pripravili sme ich v spolupráci s odborníčkou z ministerstva zdravotníctva a s Úniou miest Slovenska, v ktorej je Nitra členom.

Nespočetné množstvo krokov čaká na našich športovcov. Kde? V novej športovej hale, ktorá vyrastie medzi riekou a futbalovým štadiónom. Prvý krok k jej vzniku sa urobil podpisom memoranda medzi mestom a zástupcami športovcov. Aj o tejto téme sa dočítate v marcových Radničných novinách. Nájdete tu aj predbežnú vizualizáciu športového chrámu.

Pomalým, avšak stabilným krokom naskakujú aj percentá tých, ktorí sa v sčítaní ľudu prihlásili k Nitre. Je nás už takmer 70 %. Čím viac nás bude, tým viac peňazí od štátu dostaneme na rozvoj mesta. Preto sa do kampane Hlásim sa k Nitre zapojili významné osobnosti Nitry, od diecézneho biskupa cez hokejistu HK Nitra až po umelcov.

Veľký krok pre Nitru predstavujú odvážne projekty, s ktorými sa Nitra prebojovala do finále súťaže o titul Európske hlavné mesto kultúry 2026. Predstavujeme vám ich práve na týchto stránkach.

Vykročte s nami k poznaniu, čím teraz žije Nitra.

Príjemné čítanie!

Tomáš Holúbek, šéfredaktor

OBSAH

4-6

**Investície do športovísk
a nová športová hala v Nitre**

8-9

Hlásime sa k Nitre

10

**Kto má nárok na
zľavu z poplatku za
komunálny odpad?**

11

**Vývinová porucha nemusí
byť len prekážkou**

12

**Ako by mohla vyzerat'
Nitra v roku 2026?**

13

**Trvalkové záhony skrášľujú
naše mesto celý rok**

14-15

**Ako slávili naši
predkovia Veľkú noc?**

20-22

**Samospráve šetrí tisíce eur
na poštovnom – rozhovor**

Radničné noviny – mesačník pre všetkých, ktorí majú radi Nitru

Číslo 3/2021 | Ročník 3 | **Vydáva:** Mesto Nitra – Mestský úrad v Nitre, Štefánikova trieda 60, 950 06 Nitra | IČO: 00308307 | **Adresa redakcie:** Mestský úrad, Odbor komunikácie a propagácie, Štefánikova trieda 60, 950 06 Nitra, redakcia@msunita.sk | **Redakcia:** Tomáš Holúbek – šéfredaktor, Timea Galová, Lenka Mareková, Roman Oravec | **Grafická úprava:** Peter Jánsky | **Tlač:** Komárňanské Tlačiarne, spol. s r.o.; Bratislavská cesta 3012, 945 05 Komárno | **Vyšlo:** marec 2021 | **Náklad:** 40000 ks | Bezplatná distribúcia do domácností a na verejne dostupné miesta v Nitre | ISSN 2644 -6073 | EV 5851/19.

Nová športová infraštruktúra

V NITRE VZNIKNE NOVÁ ŠPORTOVÁ HALA

Po podpise memoranda medzi mestom a zástupcami športovcov.

Mesto Nitra sa zaviazalo pomôcť pri vzniku novej multifunkčnej športovej haly. Vyrásť by mala medzi futbalovým štadiónom a riekou Nitra.

Memorandum o spolupráci medzi mestom Nitra a zástupcami športovcov vzniklo ešte na jeseň minulého roka a odobrili ho aj poslanci zastupiteľstva. Teraz došlo k jeho podpisu. „Dôležitosť vzniku novej multifunkčnej haly si plne uvedomujeme nielen s ohľadom na vrcholových športovcov, ale aj na mládež a športujúcu verejnosť. Nová hala bude prínosom aj pre deti navštevujúce naše školy. Z pozície primátora môžem povedať, že vznik tohto pro-

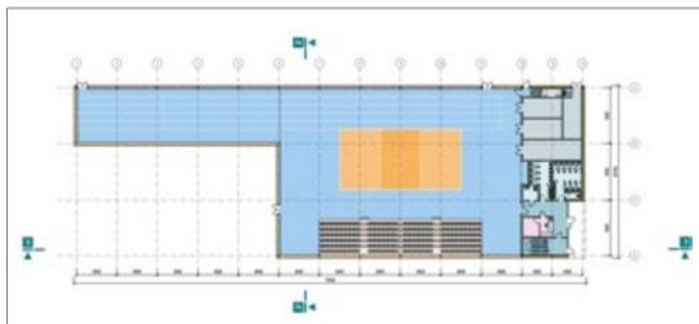

jektu radím medzi priority," povedal primátor mesta Nitra Marek Hattas.

Hala Olympia na Chrenovej, v ktorej má dnes zázemie viacero športov, prestane slúžiť svojmu účelu v marci 2023. O strechu nad hlavou tak prídu volejbalisti, boxeri či gymnasti. Najneskôr vtedy však začne fungovať nová hala, ktorej otvorenie sa predpokladá dokonca už na jeseň 2022.

MESTO POSKYTNE POZEMKY

Boli to práve zástupcovia dotknutých športových klubov, ktorí prišli s myšlienkou nového športového zariadenia. Iniciatívu si vzal pod patronát poslanec mestského zastupiteľstva v Nitre Oliver Pravda. „Podpísali sme memorandum o spolupráci so všetkými zúčastnenými stranami. Pracovali sme na ňom od jesene minulého roka. Medzičasom

nám komisia mestského zastupiteľstva pre architektúru odporučila miesto, kde by hala mohla vzniknúť," uviedol Pravda. Vklad mesta pre vznik haly sú práve pozemky, ktoré samospráva športovcom

ponúkne formou dlhodobého nájmu. „Mestské zastupiteľstvo posúdi návrh nájmovej zmluvy," dodáva Pravda.

HALA BUDE MAŤ EURÓPSKE PARAMETRE

Podľa Tibora Hlavačku, povereného prípravou a realizáciou výstavby haly, poskočil projekt tento rok výrazne vpred. Na svete je nielen architektonická štúdia, ale aj investičný zámer a prísluš financovania. „V prípade, že zastupiteľstvo odsúhlasí nájomnú zmluvu, pustíme sa do procesu stavebného povolenia a následne budeme žiadať o dotáciu z Fondu na podporu športu," hovorí Hlavačka. Tento rok chcú venovať skompletizovaniu administratívnych a povolovacích náležitostí tak, aby sa budúci rok mohlo stavať. „Hala bude slúžiť vrcholovým športom. S výškou 11,5 metra bude spĺňať európske parametre pre volejbal aj gymnastiku. Som presvedčený, že vďaka šesťdesiatmetrovej atletickej dráhe urobíme radosť aj našim atlétom. Ja osobne sa najviac teším na detské a školské olympiády, pretože nová hala poskytne priestor pre viac druhov športov," dopĺňa Hlavačka.

text a foto: Henrich Varga

ŠPORTOVÝ KLUB SA S PODPOROU MESTA UCHÁDZA O DOTÁCIU NA REKONŠTRUKCIU ZÁPASNÍCKEJ HALY

V polovici marca sa očakáva dokončenie projektovej dokumentácie, ktorá má byť súčasťou žiadosti o dotácie cez fond na podporu športu, o ktorý sa športový klub AC Nitra plánuje uchádzať ku 31. 3.

ZATEPLENIE TENISOVEJ HALY JE NADOHĽAD

Koncom leta 2020 prebehla prvá fáza rekonštrukcie tenisovej haly na Chrenovej. Vymenila sa celá strešná krytina, čím sa zasanoval havarijný stav a predišlo sa ďalším škodám na majetku.

V tomto roku bude mesto pokračovať druhou fázou,

počas ktorej sa zateplí strecha z vnútornej strany a vonkajší obvodový plášť. Týmto krokom by sa malo zlepšiť energetické hospodárenie objektu a mal by sa zvýšiť komfort pre športovcov. Predpokladaný čas rekonštrukcie je v letných mesiacoch júl, august a v septembri.

PLAVÁREŇ POD BORINOU

Mnohí Nitrania sa potešili, keď sa dostala na verejnosť správa, že mesto sa vrátilo k plánu vytvoriť na Čermáni plavárňu. Mestský kúpeľ nedokáže

pokryť dopyt verejnosti po plávaní. Plavecké kurzy pre začiatníkov sa musia deliť o priestor s rekreačnými plavcami aj plaveckým oddielom.

To sa ale v budúcnosti zmení. Útvár hlavného architekta pracuje na zadaní pre architektonickú súťaž, ktorá bude anonymná a z ktorej komisia

odborníkov vyberie víťazný návrh podoby novej plavárne.

redakcia

ANKETA

NOVÚ CYKLOLÁVKU POD KALVÁRIOU MÔŽETE POMENOVAŤ AJ VY

Pomôžte nám vymyslieť, ako sa bude volať nová cyklolávka, ktorá prepojí Wilsonovo nábrežie s Nábrežím mládeže. Názov môže vyjadrovať napríklad príslušnosť k lokalite alebo odkazovať na osobnosť nitrianskeho významu.

Vaše návrhy posielajte do 31. marca na e-mail zriadený špeciálne pri tejto príležitosti cyklolavka@nitra.sk. Návrh by mal obsahovať názov cyklolávky spolu so stručným zdôvodnením.

*Lenka Mareková
Foto: Miloš Štefanka*

Porota vyberie päť finálnych návrhov. O nich bude hlasovať verejnosť na Facebooku mesta.

Investície

NOVÝ ŠTVORKOLESOVÝ PRÍRASTOK

Vozový park Strediska mestských služieb v Nitre sa vo februári rozrástol o nový prírastok. Je ním traktor, ktorý bude slúžiť prioritne na kosenie cyklotrás a chodníkov, najmä v miestach, kde sa väčšie mechanizmy nedostanú. Zastaraný vozový park vyvoláva zvýšené výdavky na náhradné diely a opravy. Nová technika zvýši efektívnosť vykonávaných služieb, spoľahlivosť, zníži náklady a poskytne aj modernejšie spôsoby údržby.

V marci boli vysúťažené ďalšie nové vozidlá, ktoré čoskoro posilnia vozový park Mestských služieb. Prvým

Staršiemu autu bude sekundovať nová cisterna.

z nich je vozidlo s pojazdnou cisternou s objemom 2000 litrov, ktoré bude slúžiť na polievanie mestskej zelene. Ďalším prírastkom do vozového parku je multifunkčné vozidlo s pohonom zadnej nápravy aj možnosťou pohonu všetkých kolies. Toto auto je vybavené nosičom výmenných nadstavieb, to znamená, že počas roka môže slúžiť na viacero účelov, či už to je blokové čistenie ulíc alebo zimnú údržbu, prenášanie kontajnerov z cintorínov pomocou nakladacích ramien. Celková cena vozidiel vrátane hydraulického ramena, postrekovacej lišty a odmetacieho kartáča, je 219910 € vrátane DPH.

PREČO JE DÔLEŽITÉ PRIHLÁSIŤ SA K MESTU, V KTOROM ŽIJETE?

**ROČNE PRICHÁDZAME
O VIAC AKO
700-TISÍC EUR**

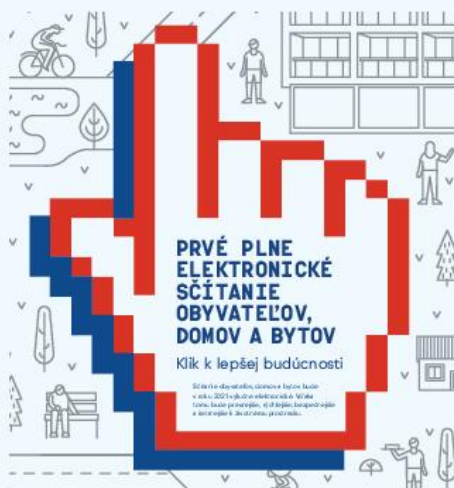
Pri sčítaní v roku 2011 sa k Nitre prihlásilo 79-tisíc obyvateľov Nitry. V skutočnosti ich tu však žilo takmer 82-tisíc.

**MÔŽEME
ZÍSKAŤ TAKMER
33 MILIÓNOV EUR**

Pri sčítaní v tomto roku môže Nitra získať skoro polovicu svojho ročného rozpočtu.

HLÁSIME SA K NITRE

Do 31. marca prebieha historicky prvé elektronické sčítanie obyvateľov. Čím viac ľudí sa k Nitre prihlási, tým viac peňazí naše mesto dostane od štátu. Prihláste sa v sčítaní k Nitre aj vy a pomôžte meniť naše mesto k lepšiemu.

Povinnosť sčítať sa majú všetci obyvatelia SR. Sčítajte sa rýchlo, jednoducho a bezpečne na www.scitanie.sk

Ak sa obyvatelia nemajú možnosť sčítať sami, v rámci asistovaného sčítania budú mať možnosť sčítať sa s pomocou stacionárneho alebo mobilného asistenta. Presný termín dočítavania bude určený na základe stavu pandemickej situácie.

Infolinka: 02/ 20 92 49 19

Lenka Mareková
Foto: Roman Oravec

ANKETA

„My sme sa už sčítali a sčítame aj rodičov, ktorí sú na dedine. Je zaujímavé vedieť, koľko nás tu žije. Mne sa páčilo aj keď sme sa sčítavali pred desiatimi rokmi na hárkoch. To bolo tiež zaujímavé.“

Katarína

„Robím s počítačom, takže som si tam klikol a vyplnil som to za tri minúty. Všetky informácie, ktoré tam sú a na ktoré sa pýtajú, budú teraz na jednom mieste. Treba vedieť koľko nás je a ako sme zhruba rozdelení. Práve čítam históriu Rakúsko-Uhorska. Už vtedy, za Márie Terézie, robili štatistiky. Zráтали si koľko je ľudí, akého sú náboženstva, prípadne aké majú priority, kam dochádzajú za prácou. Je to normálne. Treba mať tieto údaje.“

Karol

„Ešte som sa nesčítala. Nemám počítač ani internet. Musí mi s tým niekto pomôcť. Myslím si, že to je dobré, keď štát a na úradoch vedia koľko nás je a kam treba financie.“

Viera

„Už som sa sčítal. Vyhovuje mi, že to je elektronicky a nemusím nikde chodiť. Aj sestra zahlásila celú rodinu. Neriešili sme to. Keď sa to robí, tak to je zrejme potrebné.“

Patrik

OSOBNOSTI SA HLÁSIA K NITRE

„K Nitre sa hlásim kvôli tomu, že som sa tu narodil a že tu žijem. Ľudia by sa mali prihlásiť k Nitre, aby sme vedeli, koľko nás v skutočnosti je a zároveň aj kvôli tomu, že na základe tohto údaju dostávame peniaze na chod nášho mesta. Na to, aby sme mali naše mesto čistejšie, zelenšie, krajšie. Hlásim sa k Nitre!“

Marek Hattas, primátor Nitry

„Čím viac ľudí s trvalým pobytom v Nitre sa sčítania zúčastní, tým viac peňazí môže naše mesto dostať od štátu v najbližších desiatich rokoch. Môžu to byť aj milióny eur, ktoré by možno pre nás znamenali bezpečnejšie ihriská pre naše deti, možno väčšiu starostlivosť o zeleň v našom meste, ale aj väčšiu podporu pre šport, vzdelanie, kultúru a umenie. Ja sa sčítania obyvateľstva zúčastním a hlásim sa k Nitre.“

Milan Ondřík, herec

„V Nitre žijem od roku 2008, kedy som sem prišla hrať basketbal, preto považujem za prirodzené, že sa k Nitre prihlásim. Tým by som chcela vyzvať aj ľudí, ktorí tu žijú, aby tak urobili. Čím viac nás bude, tým viac financií dostaneme či už na šport alebo dobrovoľníctvo.“

Zuzana Babaríková, dobrovoľníčka

„Nitra mám rád, nielen preto, že som v nej prežil viac ako polovicu svojho pozemského života. Aj pri tohtoročnom sčítaní by sme sa mali k Nitre hlásiť všetci, ktorí v nej žijeme. Je na to veľa dôvodov. Nitra je jedno z najkrajších miest, ale predovšetkým by som chcel pripomenúť dve príčiny. Je to tá historická, pretože Nitra je matkou slovenských miest a je slovenským Betlehemom, teda kolískou kresťanstva. A potom, týka sa to jej budúcnosti. Veď hodnoty, ktoré dnes žijeme a ku ktorým sa hlásime, môžeme odovzdať budúcim generáciám. Preto budme hrdí, že žijeme v tomto meste i na to, že sme kresťania.“

Viliam Judák,
nitriansky diecézny biskup

„Môj život je od narodenia spojený s Nitrou. Už ako malý chlapec som sa zaujímal o šport. Môj sen, stať sa profesionálnym športovcom, sa mi splnil. Aj vďaka sčítaniu národa môžeme pomôcť našej Nitre a vybudovať ešte lepšie podmienky pre naše deti, ich zdravý vývoj a možno aj splnený športový sen. Ja sa hlásim k Nitre!“

Miroslav Pupák, hokejista HK Nitra

„Nitra sú pre mňa miesta, po ktorých sa rád prechádzam, rád sa stretávam s ľuďmi, a teraz máme možnosť niečo spraviť pre Nitru, niečo možno pre oblasť, ktorej súčasťou som aj ja, keďže pre nich rád hrám, koncertujem a preto ja už som sčítaný. A vy?“

Štefan „Itcho“ Pčelár

Foto: Miloš Štefanka

AJ TENTO ROK MÔŽETE POŽIADAŤ O ODPUSTENIE POPLATKU ALEBO ZĽAVU Z POPLATKU ZA KOMUNÁLNY ODPAD

Seniori nad 72 rokov majú automaticky 50 % zľavu.

- Zdržiavali ste sa mimo Nitry viac ako 90 dní?
- Pracujete celoročne v zahraničí?
- Študujete v zahraničí?
- Študujete alebo pracujete v inom meste na Slovensku?

Ak je vaša odpoveď kladná, máte nárok na odpustenie alebo zľavu z poplatku za komunálny odpad, nezabudnite si však podať žiadosť.

Mesto Nitra na základe žiadosti odpustí poplatok za komunálne odpady, ak poplatník vydokladuje, že sa viac ako 90 dní v zdaňovacom období nezdržiava alebo nezdržiaval na území mesta Nitry.

Podkladom pre odpustenie poplatku sú doklady ako

- potvrdenie nápravno-výchovného zariadenia o výkone väzby alebo trestu,
- potvrdenie zariadenia poskytujúceho služby zdravotnej starostlivosti pobytovou formou,
- potvrdenie zariadenia poskytujúceho sociálne služby pobytovou formou.
- V plnej výške si môžete nárokovať na odpustenie poplatku za komunálne odpady aj v týchto prípadoch:
- ak poplatník, ktorý má v Nitre trvalý pobyt pracuje

celoročne v zahraničí – mimo územia Európy

- ak poplatník, ktorý má v Nitre trvalý pobyt, študuje v zahraničí mimo územia Európy
- ak poplatník, ktorý má v Nitre trvalý pobyt, sa z iných ako pracovných

alebo študijných dôvodov zdržiava v zahraničí mimo územia Európy.

Zľavu vo výške až 30 eur si môžete vybaviť, ak študujete, pracujete alebo sa zdržiavate mimo Slovenska v niektorom európskom štáte.

VEDELI STE?

Za triedený odpad neplatí občan ani mesto z poplatkov za odpad.

Za zber triedeného odpadu v Nitre platí Organizácia zodpovednosti výrobcov ENVI-PAK.

V roku 2020 Nitra vytriedila vyše 19.000 ton komunálneho odpadu, čo je 40,8% z celkového množstva komunálneho odpadu (47.505 ton).

Obyvatelia najviac vytriedili biologicky rozložiteľný odpad až 9.395 ton. Plastov vytriedili vyše 600 ton, skla 830 ton a papiera takmer 2.400 ton.

Ak pracujete alebo študujete na Slovensku mimo územia Nitry, získate zľavu až 50 % z poplatku za komunálne odpady, je ale potrebné doložiť potvrdenie o ubytovaní v ubytovacom zariadení. Seniori, ktorí k prvému januáru 2021 dovŕšili vek 72 rokov, budú mať poplatok znížený o 50 % aj bez podania žiadosti.

Každá žiadosť musí byť doložená požadovanými dokladmi v slovenskom alebo českom jazyku, cudzojazyčné doklady musia byť preložené do slovenčiny. Podklady k žiadostiam nie je možné nahradiť čestným vyhlásením poplatníka.

V zmysle § 82 ods. 5 zákona č. 582/2004 Z. z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady v znení neskorších predpisov si musí poplatník nárok na zníženie resp. odpustenie poplatku za komunálne odpady uplatniť najneskôr do 90 dní od skončenia zdaňovacieho obdobia, inak nárok na zníženie alebo odpustenie poplatku zaniká (t. j. za rok 2021 do 31. 3. 2022). Ideálne je podať žiadosť až ku koncu roka alebo po skončení roka, keď je možné relevantne zdokumentovať celé zdaňovacie obdobie.

text: Timea Galová
foto: Roman Oravec

VÝVINOVÁ PORUCHA NEMUSÍ BYŤ LEN PREKÁŽKOU

Môžeme ju zdediť, ale aj nadobudnúť počas života, napríklad po nehode. Medzi najčastejšie sa vyskytujúce poruchy u detí i dospelých patrí dyslexia. Mali ju napríklad spisovateľ Hans Christian Andersen, spevák John Lennon, ale aj vedec Thomas Edison. Ktovie, či nevynašiel žiarovku práve vďaka dyslexii.

Začiatkom februára vysielalo Nitrianske centrum pre podporu vzdelávania v rámci grantového programu EDU-point Nitra online webinár na tému „Dyslexia - dar alebo porucha?“ podporený nadáciou

Pontis a mestom Nitra. Počas webinára sa o svoje skúsenosti podelili Zuzana Vogelová, učiteľka na Základnej škole Topoľová, ktorá trpí dyslexiou a docent Martin Štúr z Katedry romanistiky na UKF v Nitre, ktorý je dysgrafik.

DYSLEXIA NIE JE LEN O PORUCHE ČÍTANIA

Môže zasahovať do rôznych oblastí. V prípade Zuzany Vogelovej to bola napríklad matematika, s ktorou začala mať problémy v tretej triede na základnej škole. „Najväčší problém, ktorý som mala na matematike bolo, že napriek tomu, že som išla iným spôsobom na ten príklad, nebolo mi to uznané, pretože bol len jeden spôsob, ako sa mal ten príklad počítať,“ spomína a hovorí o tom, ako v nej postupne tieto skúsenosti vytvorili až nenávisť k matematike.

Zuzane Vogelovej diagnostikovali dyslexiu až v dospelom veku. „Uľavilo sa mi, keď som zistila, že mám dyslexiu,

VÝVINOVÉ PORUCHY V KOCKE

- Dyslexia** – porucha čítania
- Dysgrafia** – porucha písania
- Dysortografia** – porucha pravopisu
- Dyskalkúlia** – porucha matematických úkonov
- Dyspraxia** – vývinová koordinačná porucha
- Dyspinxia** – porucha kreslenia
- Dysmúzia** – porucha narušenia hudobných schopností
- Hyperlexia** – porucha rýchleho čítania

pretože som zistila, že nie som hlúpa z matematiky, ako som si kedysi myslela.“ hovorí Zuzana Vogelová.

DYSGRAFIK VIE PÍSAŤ, ALE SVOJÍM TEMPOM

Dysgrafik píše pomalšie a má problém koordinovať jemné pohyby. Keď si Martin Štúr spomína na školské diktáty hovorí, že mal úhladné písmo len si čitateľ musel zvyknúť na to, ako strašne to na pohľad vyzerá. „Vyzeralo to ako osnatý drôt, pretože mi nešli oblúky. Bolo to trhavé písanie,“ hovorí.

Ťažkosti s písaním nekončia len pri diktátoch. Deti s dysgrafiou majú problém aj pri písaní si poznámok. „U mňa to bolo tak, že som si nepotreboval nič písať. Ja som to potreboval počuť,“ spomína si na školské časy Martin Štúr. Poznámky si väčšinou prepisoval doma. „Keď som aj písal, tak som väčšinou napísal niečo iné ako som počul,“ dodáva.

Dysgrafici majú väčšinou problém so zručnosťou. Jediným riešením je, aby to robili svojim tempom.

Lenka Mareková
foto: ilustračné

AKO BY MOHLA VYZERAŤ NITRA V ROKU 2026?

Pozrite si niekoľko projektov, s ktorými sa Nitra dostala do finále súťaže o titul Európske hlavné mesto kultúry.

Komunitné záhrady po nitrianskych sídliskách, sauna na kolesách alebo prechádzka po stratenej Nitre. Medzinárodná porota začiatkom februára posunula z ôsmich slovenských kandidátov na titul EHMK 2026 do finále tri mestá – Nitru, Trenčín a Žilinu. S akým projektom sme v tvrdej konkurencii uspeli?

Porota posudzovala 60-stranovú prihlášku, ktorá je víziou živšej a kultúrnejšej Nitry. Ide o podrobný dokument, ktorý popisuje koncept kandidatury, jej umelecký program, kultúrnu stratégiu Nitry, stratégiu práce s publikom, participáciu širokej a odbornej verejnosti na projekte, či plány Nitry a okolitého regiónu na rozvoj kultúrnej a turistickej infraštruktúry.

Jadrom prihlášky je umelecký a kultúrny program, ktorý by mal oživiť Nitru a celý región, vytiahnuť za kultúrou miestnych, no zároveň aj zahraničných návštevníkov. A s akými projektami Nitra teda postúpila do finále? Toto je výber 3 z nich.

NITRA: STRATENÁ. MOŽNÁ. BUDÚCA.

Ambiciózny multižánrový projekt, ktorý skúma identitu Nitry v minulom (a budúcom) storočí. Je rozdelený na tri kapitoly, z ktorých každá hovorí o inej podobe Nitry.

Nitrianske mestské divadlo, ktoré padlo za obeť ruskému bombardovaniu v roku 1945. Podobné stratené kultúrne dedičstvo chce prezentovať projekt **Nitra: Stratená**, napríklad pomocou virtuálnej reality.

foto: Klub priateľov starej Nitry

Nitra: Stratená, je zameraná na stratené kultúrne dedičstvo Nitry, od etnicky pestrého obyvateľstva, cez zabudnuté zvyky a recepty, až po zbombardované štvrte. **Nitra: Možná**, ponúka jedinečnú možnosť zamyslenia sa nad tým, ako by Nitra vyzerala, keby sa jej história odvíjala inak. Ako by napríklad vyzerala, ak by nikdy nebola súčasťou socialistického Československa? „Historici a umelci spolu načrtnú niekoľko vízií alternatívnej histórie Nitry, aby poukázali na to, ako dokážu spoločnosť či jednotlivci svojimi rozhodnutiami ovplyvniť svoje mesto na desaťročia dopredu,” hovorí projektový manažér kandidatury Nitry na EHMK 2026, Marián Tesák. **Nitra: Budúca**, chce zas ponúknuť možné obrazy budúcnosti Nitry v nasle-

dujúcom storočí. Ako ovplyvní Nitru klimatická zmena či rapidný rozvoj technológií?

NITRIANSKE ZÁHRADY

„My Nitrančania máme silný vzťah k pôde, sme historicky poľnohospodársky región. Väčšina ľudí má stále chalupy so záhradami alebo im cez leto cez balkón previsajú paradajky,” pokračuje Tesák. Práve pri podobných úvahách sa zrodila myšlienka projektu Nitrianske záhrady – komunitných záhrad roztrúsených po celej Nitre. Budú slúžiť nielen ako záhrady pre miestnych obyvateľov, ale aj ako funkčné susedské centrá. Okrem eko-edukácie a rôznych workshopov, bude súčasťou každej záhrady aj základný inventár na usporiadanie malých podujatí – premietaní, grilovačiek či malých koncertov – vďaka ktorému budú môcť obyvatelia v ich priestoroch tvoriť vlastný kultúrny program.

Komunitná záhrada Prinzessinnen garten v Berlíne. Viete si podobnú predstaviť na Chrenovej či Klokočine?

foto: Marco Clausen

SAUNA NA KOLESÁCH

V roku 2026 budú titul Európske hlavné mesto kultúry držať dve európske mestá – jedno slovenské a jedno fínske. Práve preto je jedným z projektov nitrianskej kandidatury sauna. A nielen tak hocaká, ale rovno

pojazdná. Tá bude počas roka 2026 premávať po celej Nitre a Nitrianskom kraji. Každý tak bude mať možnosť na vlastnej koži zažiť saunovú kultúru, v ktorej je hlavným pravidlom, že v saune sú si všetci rovní.

Mobilné sauny majú vo Fínsku dokonca svoj vlastný festival. Ako by vyzerala tá nitrianska?

foto: Festival Teuva

„Celý prvý návrh umeleckého a kultúrneho programu obsahuje okolo 25 projektov a veľa ďalších aktivít. Samozrejme, nie sú ešte vo finálnej podobe. Pre podobu finálnej prihlášky ich budeme nasledujúce mesiace upravovať a budeme veľmi radi, ak sa nám ozvú aj sami Nitrančania, čo si o nich myslia,” dodáva Tesák.

Prihlášku aj s celým navrhovaným kultúrnym a umeleckým programom nájdete na webovej stránke: www.nitra2026.eu/bid-book

Ak by ste sa na projekte Nitra 2026 radi podieľali, napíšte na info@nitra2026.eu alebo využite participatívnu výzvu NITRO na webovej stránke: www.nitra2026.eu/nitro

TRVALKOVÉ ZÁHONY SKRÁŠŤUJÚ FREKVENTOVANÉ MIESTA V NITRE

Jarné slniečko nás láka do prírody, na bicykel, zahrádkári sa hrnú na svoje záhradky a naše kolegynky zo Strediska mestských služieb môžete stretnúť čoraz častejšie v teréne. Od marca sa začína s úpravou trvalkových záhonov, ktoré skrášľujú betónové plochy na sídliskách, námestia aj kruhové objazdy v meste.

V Nitre zaberajú trvalkové záhony skoro 2000 m², nájdete ich v týchto lokalitách:

- kruhový objazd Hollého ul. s rozlohou 150 m²
- kruhový objazd pri Matici slovenskej s rozlohou 50 m²
- Palárikova ul. Štefánikova trieda, Farská, Trieda A. Hlinku s rozlohou 555 m²
- Naperville ul. kruhový objazd s rozlohou 133 m²
- Župné námestie s rozlohou 77 m²
- OD Sandokan s rozlohou 40 m²
- Výstavná 3- 21 s rozlohou 250 m²
- kruhový objazd Wilsonovo/Mostná s rozlohou 214 m²
- kruhový objazd pod Zoborom s rozlohou 456 m²

Najvhodnejším termínom na výsadbu trvalkových záhonov je jeseň. V tomto období sa okrem trvaliek a okrasných tráv do záhonov vysádzajú i cibuloviny, ktoré na jar sfarbia a oživia záhony po dobu, kým dorastú trvalky a trávy.

Zakladanie nových trvalkových záhonov je komplexné kreatívne dielo, ktoré mesto objednáva u odborných firiem. Predpokladom krásne kvitnúceho záhonu je nielen jeho výsadba, ale aj následná údržba a starostlivosť, ktorú

počas celej sezóny zabezpečujú v spolupráci s Odborom životného prostredia kolegynky zo Strediska mestských služieb.

Z veľkého sortimentu trvaliek sa nám v Nitre osvedčili najmä tieto druhy: rebríčky, ľaliovky, kocúrník, pakosty, gaura, mliečniky, okrasné trávy, šalvia, levanduľa, astry, perovskia, rudbekia a pod. Výsledný efekt stojí za to, veď posúďte sami :-).

text: Timea Galová

foto: Ľudmila Šterdasová

VEĽKONOČNÉ ZVYKY V NITRE A OKOLÍ

Tradícií a zvykov je na Veľkú noc mnoho a v každom regióne sa niečim odlišujú.

Ako slávili naši predkovia Veľkú noc a aké obyčaje sú s ňou spojené v regióne Nitra?

S príchodom jari začína obdobie hospodárskych prác. V minulom storočí bolo zabezpečenie dobrej úrody nevyhnutné pre zdravie ľudí aj domácich zvierat, konala sa očista chotára od zlých síl, získanie náklonnosti zomretých predkov. Ľudia sa snažili dosiahnuť tieto ciele rôznymi spôsobmi. Okrem zelených prútov to boli vajička, ktoré symbolizovali plodnosť, ako aj oheň s vodou ako magicko-očistné prostriedky. Prívarky zo zeleniny mali upevniť zdravie a silu, obilniny vraj pozitívne vplývali na úrodu, bravčové mäso malo priniesť bohatstvo.

KVETNÁ NEDEĽA

K veľkonočným sviatkom nevyhnutne patrili zelené

konáriky, bahniatka, maňušky, baburence, búziky, mládniky, na Kvetnú nedeľu svätli kňaz modlitbami, kadidlom a svätou vodou. Ľudia si po príchode z kostola zastokli bahniatka za obrazy alebo drevenú hradu na povale, aby bol dom chránený pred bleskami.

Stromy a rastliny boli v minulosti považované za sprostredkovateľov medzi dušami zomretých a živými ľuďmi. Preto sa na Kvetnú nedeľu osádzali na hroby vrbové prúty, lebo v tomto období ľudia očakávali pomoc od svojich zomretých. V niektorých regiónoch sa na hroby nosili dokonca vajička, zriedkavejšie obradné veľkonočné jedlá.

Pokrmy konzumované na Kvetnú nedeľu mali magicko-ochrannú silu. Na obed bývali rôzne upravené cestoviny, posypané makom, aby na obilí rástli dlhé klasy s množstvom

zrna. Jedlá sa pripravovali len zo zeleniny, ktorá mala čím skôr kvitnúť. Nejedli kapustu, lebo lebo by vraj nemala hlávku, ale hneď by vyhánala do kvetu.

Ak bolo počas Kvetnej nedeľe pekné počasie, mala byť vydarená úroda. Na západnom Slovensku ženy zbierali v tento deň rosu a odkladali si ju na liečenie.

ZELENÝ ŠTVRTOK

Na Zelený štvrtok sa chodili ženy, muži aj mládež umývať do potoka. Mládenec v tento deň umývali aj kone, aby boli zdravé a silné. Umývanie v tečúcej vode podnikali dievčence, lebo verili, že budú čerstvé ako lastovičky, nebudú mať pehy na tvári a vlasy im budú rásť rýchlejšie. Veľkonočnou vodou si mnohí vyplachovali ústa, aby ich neboleli zuby. Kto staval dom, zamuroval

do základov fľaštičku s veľkonočnou vodou. Chlapcom na Zelený štvrtok strihali vlasy, aby ich mali hustejšie a aby im nešediveli.

Rozličné povere boli spojené s posledným zvonením zvonov na Zelený štvrtok. Na okolí Nitry gazdiná mala obísť dom so zväzkom kľúčov a silno nimi štrngat, aby zahнала hlodavce. V čase, keď nezvonili zvonky, používali ľudia rôzne rapkáče, ktoré mali zahnať škodlivé sily z dediny. Na celom Slovensku sa v tento deň natierali dvere stajní kolomažou, ktorá mala zabrániť strigám, aby škodili dobytku.

Dobrá úroda mala zabezpečiť prípravu zeleninových jedál. Na Zelený štvrtok sa varili prívarky zo špenátu, šťaveľu, z listkov mladé žihľavy, ktorá vraj ozdravovala krv. Zaujímavosťou je aj zvyk spájajúci sa s mravcami. Chlapci v tento

podvečer chodili po dedine a vysypávali z vreca mravenisko a mravce, ktoré znamenali šťastie a hojnosť. V dome, ktorý obsypali mravcami, mohli dievčence rátať s mnohými nápadníkmi a zabezpečilo sa rozmnoženie hydiny a dobrá znáška vajec.

VEĽKÝ PIATOK

Podľa starších predstáv z okolia Nitry sa v noci na Zelený štvrtok schádzajú na križných cestách strigy zaodiate v bielych plachtách. Strigy vraj lámu mladé stromky, zo stajní berú hnoj, aby odobrali krávam mlieko. Ak človek spozná muža – strigóna, musí mlčať, ak by ho prezradil, môže ho strigón pripraviť o život či zmraziť. Ľudia predpokladali, že strigy ubližujú hlavne dobytku, preto natierali večer dvere stajní kolomažou alebo cesnakom.

Na Veľký piatok gazdovia robili ovciam zárezy do uší, alebo vybijali rôzne geometrické vzorce, aby si svoje ovce na jeseň spoznali. Verili, že v tento deň ovce menej cítia bolesť a rany sa rýchlejšie hoja.

Na Veľký piatok sa nič nesadilo ani nesialo, lebo v ten deň sa nemá so zemou hýbať. A viete ako bojovali ľudia z nášho regiónu proti krtincom? Verili, že ak na Veľký piatok zapichnú na roliach kosť zo šunky, zabráni vzniku krtincov. Na Ponitří ľudia verili, že obilie ochráni pred hlodavcami tí gazdovia, ktorí pred východom slnka prídu nahí k potoku, naberú čo najkálnejšiu vodu a polejú ňou stodolu. Alebo stodolu obsypali mravcami.

Na Veľký piatok nesmel gazda piť vodu, lebo by bol v lete smädny, ani pálenku, vraj by ho mohol uštipnúť had.

Vydajachtivé dievky z okolia Nitry chodili v noci zo Zeleného štvrtka na Veľký piatok

ku kaluži a ponárajúc sa do nej holou sedacou časťou tela odriekali:

Kaluža, kaluža,
Dajže mi ty muža.
Ak mi muža nedáš,
Na rok ma zas tu máš!

BIELA SOBOTA

V sobotu sa varili a piekli obradné jedlá. Gazdiné varili údené mäso, klobásky a huspeninu. Masť zo šunky odkladali na liečenie rán. Volom natierali šije, aby im ich jarmo

V Lehotě pri Nitre aj dnes dodržiavajú veľkonočné tradície.

neodrelo, ľudia si natierali nohy, aby im pri práci na poli nepopukali, mnohí verili, že ich masť ochráni pred hadím uštipnutím.

Vo viacerých oblastiach Slovenska piekli jahňa, neskôr sa v mestách objavuje zajac ako symbol Veľkej noci. Zajac bol vzhľadom na svoju plodnosť kultovým zvieraťom starogermánскеj bohyně úrody Ostary. V južnej časti Slovenska dodnes pečú baránka, nie však z baraniny, ale z masy pripravenej z vajec, zemi, klobásky

v plechovej forme. Typickým veľkonočným koláčom Ponitria bol osúch. Keď gazdiná zamiesila cesto, neočistenými rukami pohladkala stromy, aby dobre zarodili. K najstarším veľkonočným jedlám patria na celom Slovensku vajíčka.

Vo veľkonočných obradoch mal významnú funkciu oheň. Na západnom Slovensku sa popolom posypali priesady, najmä kapusta, aby ju nezničili húsenice. Popol odkladali aj na liečenia hrdla a uhlíky vkladali do krtincov.

Biela sobota bola považovaná za šťastný deň na sadenie a siatie.

VEĽKONOČNÁ NEDEĽA

Na veľkonočnú nedeľu bolo zažívané svätenie jedla v kostole. Z kostola sa každý ponáhlal domov, ak niekto cestou s jedlom spadol, chápal to ako predzvesť škody na poliach.

Stolovanie na veľkonočnú nedeľu bolo slávnostné. Stôl prikryli čistým bielym obrusom, chlieb na stole sa nesmel v ten

deň odkladať. Na okolí Nitry dávali pod stôl slamu, aby narástlo pekné obilie. Prvým chodom bolo vajíčko, ktoré gazda rozdelil medzi prítomných, nasledovala zvyčajne hydina. Omrvinky zo stola si ľudia odkladali na liečenie, do siatin alebo sliepok. Škrupiny z vajíčka mali ochrániť ozimnú pred krupobitím.

KRASLICE

Ženy a dievky pripravovali kraslice tak, že uvarili vajco spolu s cibulovými šupkami či inými rastlinami. Rozšírená bola aj batiková technika pomocou vosku. Vajcia sa ozdobovali aj nalepovaním nastrohanej slamy alebo dužiny rastlín.

VEĽKONOČNÝ PONDELOK

Na Ponitří starší mládenci začali oblievať v nedeľu popoludní a končili nad ráno, pokračovali poobede na Veľkonočný pondelok. V každom dome prišli často s muzikou, všade na nich čakalo bohaté občerstvenie. Preto niet divu, že potrebovali dva dni, aby vlastnoručne vyhotovenými drevenými striekačkami pooblievali všetky dievčatá. Pondelok ráno a dopoludnie bolo vyhradené pre menších chlapcov, za odmenu dostali koláč, vajíčko a drobný peniaz.

Dnes sa už dievčatá neschovávajú pred polievačkami a šibačkami, vedrá vody a studený potok vymenili chlapci za symbolickú spršku vody a voňavku. No v niektorých oblastiach Slovenska sa možno prepočítajú, staré zvyky sa v niektorých oblastiach zachovali dodnes.

*text: Timea Galová
Zdroj: Emília Horváthová: Rok vo zvykoch nášho ľudu, 1986.
foto: Terézia Zaujecová*

SENIOROV ZAOČKOVAL A POTOM IM ZAHRAL NA KLAVÍRI

Klientov a zamestnancov Zariadenia pre seniorov Zbor zaočkovali proti Covidu už druhou dávkou.

Počas vakcinácie vládla príjemná atmosféra o čo sa postaral doktor Tomáš Ragas, ktorý seniorom zahral na klavír. V tejto chvíli je zaočkovaných druhou dávkou 82 % klientov a 48,5 % zamestnancov.

NA WEBOVEJ STRÁNKE VÁM PORADÍ AUTOMATICKÝ KOMUNIKAČNÝ ASISTENT

Mesto Nitra prichádza s novinkou: situáciu okolo Covidu pomáha zvládať chatbot - automatický komunikačný asistent.

„Kde sa môžem dať otestovať?“, „Ako postupovať pri

výsledkoch testu?“, „Kedy potrebujem test?“, „Ako dlho mi test platí?“ Chatbot mesta Nitra s názvom Komunikačný asistent, poskytuje informácie zrozumiteľne, prehľadne a najmä 24 hodín denne. Chatbot simuluje konverzáciu bežnú medzi ľuďmi. Keď sa dozviete nejakú informáciu, spravidla k nej máte ďalšie súvisiace otázky. S tým pomôže práve aj chatbot. Pri každej poskytnutej informácii vám ponúka na výber ďalšie súvisiace otázky či témy. Umožňuje tak obojstrannú, dynamickú komunikáciu, pri ktorej sa dostanete rýchlo len k tým informáciám, ktoré hľadáte.

Obsah je zároveň priebežne dopĺňaný podľa vyhlásení vlády, rozhodnutí mesta Nitra a ďalších oficiálnych zdrojov a otázok od občanov. Komunikačný asistent je umiestnený na úvodnej stránke www.nitra.sk. Zobrazí sa vo forme webchatovacieho okna ihneď po príchode na stránku.

O PRÍSPEVOK PRI NARODENÍ DIEŤAŤA MUSIA RODIČIA POŽIADAŤ

Po zmene legislatívy o ochrane osobných údajov mesto nevypláca príspevok automaticky.

Mesto Nitra poskytuje jednorazový príspevok pri narodení

dieťaťa rodičom dieťaťa, matkám žijúcim v partnerskom vzťahu bez uzatvorenia manželstva, osamelým matkám, ovdovelým matkám alebo otcom a oprávneným osobám zapísaným ako rodič dieťaťa v rodnom liste dieťaťa.

V súlade s legislatívou súvisiacou s ochranou osobných údajov radnica už automaticky nevypláca tento príspevok a rodič alebo oprávnená osoba oň musí požiadať prostredníctvom vyplneného súhlasu so spracovaním osobných údajov. Žiadosť je potrebné zaslať do 12 mesiacov od narodenia dieťaťa. Viac informácií nájdete na www.nitra.sk

NA KLOKOČINE III NAHRADÍ KOTOLNE CENTRÁLNY ROZVOD TEPLA

Rekonštrukcia teplovodov si vyžiada väčší zásah do mestskej zelene.

Práce vykoná firma Metrostav. Táto stavba si vyžiada výrub 17 stromov, ktoré rástli na Novomeského, Škultétyho, Jedlíkovej, Petzwalovej a Baničovej ulici. Výrubu sú plánované do konca marca 2021. Mesto za povolený výrub ako kompenzáciu obdržalo finančnú náhradu vo výške spoločenskej hodnoty povolených výrubov. Tieto peniaze budú použité na prinavrátenie stromov do týchto lokalít.

SENIORI MÔŽU POŽIADAŤ O PRÍSPEVOK PRI ODCHODE DO DÔCHODKU

Radnica im vyplatí jednorazový príspevok po priznaní nároku na predčasný starobný alebo starobný dôchodok. Príspevok je poskytnutý za účelom hmotnej podpory a pomoci obyvateľom mesta v dôchodkovom veku. Jednorazový príspevok sa poskytuje výlučne na žiadosť občana.

Výška príspevku je 85 €. V prípade, ak žiadateľovi k splneniu podmienky chýba najviac 5 mesiacov, radnica vypláca príspevok v zníženej výške 75 €.

OBČANIA MÔŽU VYUŽIŤ ODLAĤOVACIU SLUŽBU

Odlahčovací služba je sociálna služba poskytnutá osobe, ktorá opatruje inú osobu s ťažkým zdravotným postihnutím, počas obdobia, kedy túto činnosť nemôže vykonávať.

Cieľom je umožniť opatrovníkom nevyhnutý odpočinok. Mesto službu poskytuje na celé dni, najviac na 30 dní. Tie si opatrovník nemusí čerpať nepretržite, avšak musí to byť najmenej 12 hodín denne. Počas odpočinkovej doby má opatrovník nárok na príspevok za opatrovanie.

V prípade záujmu o poskytovanie odľahčovacej služby je potrebné obrátiť sa na Mestský úrad v Nitre – odbor sociálnych služieb na telefónoch číslach 037/ 6502288.

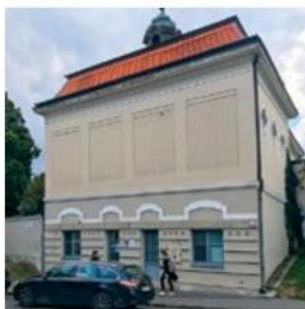

POŽIADAJTE O NÁJOMNÝ BYT

Žiadosť môžete podať do 30. apríla. Od 1. marca majú záujemcovia možnosť požiadať o pridelenie nájomného bytu obstaraného z verejných prostriedkov v meste Nitra. V ponuke sú garsónky, 1-izbové, 2-izbové a 3-izbové byty.

Potrebné je splniť podmienky pre zaradenie žiadateľov do zoznamu žiadateľov podľa VZN Mesta Nitry č. 1/2011 o podmienkach prideľovania a bývania v bytoch určených na nájom pre obyvateľov mesta obstaraných z verejných prostriedkov v znení neskorších dodatkov.

Bližšie informácie poskytuje: Spoločnosť Službyt Nitra, s.r.o. na telefónoch číslach: 037/6922134 pondelok až piatok v čase od 8:00 do 11:30 hod.

ZMENA FUNGOVANIA SPRÁVY CINTORÍNŮV V NÚDZOVOM STAVE

Vybavujú iba pohreby, je potrebné sa preukázať negatívnym testom.

Správa cintorínov v Nitre žiada, aby záležitosti súvisiace s pohrebom vybavoval iba jeden rodinný príslušník, prípadne obstarávateľ alebo pohrebná služba. Je potrebné zaklopať na vonkajšie dvere alebo zavolať na pevnú linku. Iné požiadavky sa snažte vyriešiť telefonicky na telefónnych číslach: kancelária: 037/ 7416644; mobil: 0911801626, 0914352830 alebo 0914352831

BEZPEČNEJŠIE NA NAŠICH CINTORÍNOCH

Na vybraných cintorínoch v našom meste – Mestský, Párovský, Chrenovský a Kýnecký, prebehlo arboristické

posúdenie drevín z pohľadu ich prevádzkovej bezpečnosti.

To ukázalo, že sa na cintorínoch nachádza 32 nebezpečných drevín, ktoré budú počas marca vyrúbané. Následne bude vo vegetačnom období prebiehať ošetrovanie ďalších drevín rezom. Vyrubovať sa budú najmä vybrané jedince druhov tuja a tujovec, brezy, javorovce, smrek, lipa, agáty, ktorých zdravotný stav nezodpovedá podmienkam ich ďalšieho zotrvania na stanovisku. Výrubom a ošetrovaním drevín na cintorínoch pokračujeme v koncepcii starostlivosti o dreviny vo verejnom záujme – rastúcich na miestach s väčšou návštevnosťou ľudí, ako sú mestské parky, materské školy, areál kasární pod Zoborom, alejové výsadby drevín, nábrežie rieky Nitry a pod.

Týmto si súčasne dovoľujeme požiadať občanov o trpezlivosť vo veci vybavovania individuálnych požiadaviek na ošetrovanie drevín. Ďakujeme.

ŽLTÉ NÁDOBY PATRIACE K RODINNÝM DOMOM BUDÚ VYVÁŽANÉ 2X MESAČNE

Od apríla budú Nitrianske komunálne služby vyvážať žlté nádoby určené na plastový odpad 2x mesačne. Týka sa to rodinných domov v Nitre.

Podrobný rozpis nájdete na webe www.nkn.sk

Lokalita Zobor je rozdelená na štyri časti, každá časť zahŕňa konkrétne ulice v mestskej časti Zobor.

Novinkou od apríla je aj zmena vývozného dňa zmesového komunálneho odpadu v mestskej časti Dražovce. Čierne nádoby sa budú vyvážať v stredu, doteraz to bol utorok. Bioodpad sa bude vyvážať každé dva týždne, papier jedenkrát do mesiaca. Papier (modré vrecia) a plast (žlté nádoby) je potrebné nachystať k odberu deň vopred.

MESTO NITRA PLÁNUJE ZRIADIŤ SOCIÁLNY PODNIK

Ten by zabezpečoval komerčné služby aj pre verejnosť. Preto sme vytvorili dotazník, v ktorom môžete vyjadriť svoj názor na to, ktoré služby by vám pomohli a boli by ste ochotní ich využiť za poplatok.

DOTAZNÍK nájdete na bit.ly/dotaznik-socialny-podnik a môžete ho vyplniť do konca marca.

Ďakujeme za váš názor.

ROZPIS UMIESTNENIA KONTAJNEROV 12. - 16. apríla TURNUS I.

DOLNÉ KRŠKANY

PONDELOK 12. 4. 2021

1. Cirmánska x Pri mlyne
2. Biovetská x 1. mája
3. Nezábudkova
x Látečkovej
4. K bistru HARLEY
(voľná plocha)

UTOROK 13. 4. 2021

5. Novozámocká
x Dvorčianska
6. Novozámocká
x Záborského
7. Na Priehon -
parkovisko pred
horným cintorínom
8. Dvorčianska 63

HORNÉ KRŠKANY

STREDA 14. 4. 2021

1. Široká - začiatok ulice
2. Zelená - roh
Zlievarenskej ul.
3. Krškanská - parkovisko
pri reštaurácii
4. Brigádnická -
začiatok ulice
5. Staromlynská -
v blízkosti škôlky
6. Zlievarenská
x Pod Katrušou

JANÍKOVCE

ŠTVRTOK 15. 4. 2021

1. Slamkova x Budayho
2. Hlavná x Okružná
(Jednota a MŠ)
3. Golianovská
x Rabčekova

PIATOK 16. 4. 2021

4. Hlavná (pred bývalý
kultúrny dom)
5. Letecká
(križovatka Dlhá)
6. Hlavná - konečná MHD

HARMONOGRAM JARNÉHO UPRATOVANIA

Mestská časť	Poradie turnusu	Termín	VMČ
Horné a Dolné Krškany, Janíkovce	I.	12. 4. - 16. 4. 2021	VMČ 1, 7
Diely, Párovské Háje, Kynek, Mlynárce	II.	19. 4. - 23. 4. 2021	VMČ 5
Drážovce a Zobor od Kláštorskej smer západ	III.	26. 4. - 30. 4. 2021	VMČ 6
Zobor od Kláštorskej smer východ	IV.	3. 5. - 7. 5. 2021	VMČ 6
Chrenová II a IV	V.	10. 5. - 14. 5. 2021	VMČ 7
Klokočina III, Čermáň	VI.	17. 5. - 21. 5. 2021	VMČ 4, 3
Chrenová I - III	VII.	24. 5. - 28. 5. 2021	VMČ 7
Staré Mesto I	VIII.	31. 5. - 4. 6. 2021	VMČ 2
Staré Mesto II	IX.	7. 6. - 11. 6. 2021	VMČ 2
Klokočina I a II	X.	14. 6. - 18. 6. 2021	VMČ 4

INŠTRUKCIE PRE OBYVATEĽOV

1. Kontajner na stanovište bude dovezený o 12,00 a odvezený o 20,00.
2. Počas dňa bude kontajner podľa potreby niekoľkokrát odvezený.
3. Ak občan nestihne vyniesť odpad v deň zberu v jeho najbližšom stanovišti, môže tak urobiť počas týždňa vo svojom VMČ, pričom vzdialenosť stanovišta bude aj tak prijateľná.
4. Do veľkoobjemových kontajnerov ukladajte hlavne veľkorozmerný komunálny odpad / rozobraté skrine, stoly, WC misy, atď./
5. Žiadame obyvateľov, aby do kontajnerov na jarné upratovanie neukladali organický odpad /konáre, drevo, lístie atď./ a OEEZ / elektrozariadenia - televízory, chladničky a pod./
6. Skrine, rôzne krabice a iné rozmerovo veľké odpady žiadame rozobrať a následne uložiť do veľkoobjemového kontajnera.
7. Väčšie množstvá komunálneho odpadu môžete uložiť po predložení občianskeho preukazu, ak máte trvalé bydlisko v Nitre alebo dokladu o zaplatení poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady v Nitre bezplatne na zberných dvoroch v meste.
8. Stavebnú suť možno v zmysle platnej legislatívy uložiť na zberných dvoroch za poplatok 0,05 € za 1 kg.

viac informácií a www.nks.sk

Prípadné ďalšie informácie môžete získať na MsÚ - odbor komunálnych činností a životného prostredia - telefón: 037/ 6502 236 alebo **Nitrianske komunálne služby** telefón: 037/ 6516 210, 0902 999 555

AKO POSTUPOVAŤ AK OCHORIETE NA COVID-19

Pripravené v spolupráci s doktorkou Adrianou Šimkovou, hlavnou odborníčkou ministerstva zdravotníctva pre všeobecné lekárstvo.

DÔLEŽITÉ ZÁSADY

Vždy si píšte poznámky o zdravotnom stave pre lekára a RZP:

- teplota (2x denne),
- saturácia (2-3x denne),
- tlak a pulz (2x denne),
- majte pripravený zoznam liekov, ktoré užívate (aj voľnopredajných)

DUŠEVNÁ POHODA

Nebojte sa rozprávať o problémoch s rodinou, stále vetrajte a dýchajte čerstvý vzduch cez okno, na balkóne. V rámci rodiny pravidelne kontrolujte starších

ČO SI KÚPIŤ NA DOMA Z LEKÁRNE

- **OXYMETER** - merať na viacerých prstoch, opakovane a v pokoji. Pozor, môže vykazovať zlé meranie pri dlhých nechtoch, pri laku na nechty
- **TLAKOMER** - vždy si urobte 3 merania a z druhého a tretieho urobte priemer
- **TEPLOMER**
- **VITAMÍNY** - vitamín C 2g u infikovaného pacienta (rozdelené do 2-3 dávok), ako prevencia 1g (rozdelené do 2 dávok), vitamín D 1000 IU a zinok 15-25mg 1x denne

DOMÁCA LIEČBA, LIEKY DOSTUPNÉ Z LEKÁRNE

- v maximálnej miere dodržujte karanténu
- psychika je dôležitá, treba sa upokojiť
- pri bolesti hrdla kvapky alebo tabletky na hrdlo, pri miernom kašli kvapky na vykašliavanie, pri nádche sprej do nosa, pri teplote paralen / acylpyrin a iné
- potrebné sú vitamíny a podpora imunity. Všetky voľne dostupné lieky vždy len po konzultácii s lekárnikom alebo lekárom

POZOR: piť veľmi veľa tekutín a uprednostnite ľahkú stravu

KEDY URČITE KONTAKTOVAŤ LEKÁRA

- keď teplota nad 38 °C trvá viac ako 3 dni, pri bolesti na hrudníku, pri kašli, pri zhoršujúcom sa dýchaní
- keď začnete menej prijímať stravu a tekutiny, keď začnete menej močiť
- keď vám nezaberajú lieky z lekárne

KEDY VOLAŤ 112

- keď máte pri bežných aktivitách nedostatok vzduchu (telefonovanie, cesta na WC)
- pri tlaku na hrudi
- keď vykašliavate krv, máte modré pery, ste bledý
- keď oxymeter opakovane ukazuje hodnotu pod 92% (ráno hneď po prebudení môže byť saturácia nižšia, preto merať s časovým odstupom a po rozdýchaní)

ČO ROBIŤ PO LIEČBE

- pri ukončení karantény a PN treba lekárovi povedať všetky pretrvávajúce príznaky (kašeľ, slabosť, a pod.)
- podľa priebehu choroby lekár určí rekonvalescenciu
- u rizikových (najmä príznakových) pacientov (viaceré ochorenia súčasne, obezita, sklon k zvýšenej zrážanlivosti krvi a ďalšie) je vhodné po konzultácii s ošetroujúcim lekárom urobiť rozbor krvi (parametre zrážania a iné)

S POŠTOU PREJDE 300 KILOMETROV MESAČNE, MESTU TÝM UŠETRÍ DESAŤTISÍCE EUR

Pri nosení pošty z mestského úradu zažil už Peter Pócsik všeličo. Zaskočili ho bezdomovci, čo "bývali" v dvojmetrovej tráve, cez ktorú si chcel spraviť skratku. Či prípad manželov, v ktorom sedelo meno, ulica aj číslo vchodu – len mesto bolo iné. A spomína si aj na konanie, s ktorým chodil na jednu adresu 5 rokov, pretože dotyční sa stále odvolávali.

Poštového doručovateľa robíte takmer 15 rokov. Boli na kondičku ťažšie začiatky, kedy si vaše nohy ešte len museli privykáť na to množstvo krokov, ktoré denne urobíte, alebo je to náročnejšie teraz, keď sa človeku už menej chce?

- Je to približne to isté. Ako horšie to vnímam iba keď vypadnem na nejakú dobu, napríklad keď si na týždeň-dva

vyberiem dovolenku, alebo po práceneschopnosti – potom si týždeň zvykám, kým sa vrátim do normálu.

Ako ste prežívali začiatky v tejto práci?

- Začínal som na sídlisku Klokočina. A keďže nie som z Nitry, vedel som len, kde sa nachádza, ale nepoznal som ani jednu ulicu, ani jedno číslo. Chodil som s mapou v ruke, spoznával som ulice a všetko som hľadal. Trvalo mi aj dva mesiace, kým som sa do toho dostal. No a po pol roku som už vedel všetky ulice aj všetky vchody naspamäť, dokonca u niektorých ľudí som vedel aj to, na ktorom poschodí bývajú.

Z hľadiska fyzicky bolo všetko v poriadku? Pre niekoho, kto nebol zvyknutý na toľko chôdze by to mohol byť problém.

- Boli aj svalovky, pretože je to dosť veľká záťaž na organizmus. Doteraz cítim záťaž na rameno aj na ruky, pretože predsa len – nosím plné tašky.

Tu sa natíska otázka, či je pre vás ako doručovateľa horšie leto s horúčavami alebo zima, kedy sú mrazy a šmykľavo.

- Všetko má svoje pre a proti. Ideálne je tých 25 stupňov, na jar.

Ako sa chránite? Či to je jeden extrém alebo druhý, potrebujete okrem vhodného oblečenia aj nejaké ochranné pomôcky na vašu prácu.

- Keď som nastúpil, kúpil som si prvé topánky s priemernou cenou. Vydržali len pár týždňov, po ktorých sa odtrhla podrážka. Išiel som z Nitry domov a ledva som sa dostal domov, trčala mi noha von z topánky, nohu som ťahal po zemi, nevedel som ani do autobusu prejsť. Odvtedy si kupujem lepšie topánky. Obuv musí byť kvalitná – aby bola hlavne teplá, nepremokavá a aby sa nešmykala. Podobne kvalitný musí byť aj kabát. V lete nosím okuliare, používam opaľovacie krémy, v zime zase čiapku. Na tieto veci máme príspevky a ak chcem

Čo sú to za zásielky, ktoré od vás ľudia dostávajú?

- Zo všetkých oddelení mestského úradu. Peniaze nedoručujeme, ani od ľudí nepýtame.

Nebáli ste sa, keď ste začínali? Pretože to, že nerobíte s peniazmi, viete vy, ale nevedia to zloději.

by sa oplatilo chodiť s poštou, aby sa čo najlepšie ušetrilo. Rozmýšľali sme o tom, že by sme aj veľkým firmám alebo úradom doručovali. Dal si vtedy za cieľ obísť celú oblasť, tak sám chodil s poštou. Doručujeme preto hlavne na úrady a na veľké sídliská. Najrentabilnejšie sú Klokočina a Chrenová, no ak nám to

Mal som niekedy aj chuť prestať. Napríklad vtedy, keď ma v meste chytila taká prietrž mračen na mieste, kde som sa nemal kde schovať. Musel som sa ukryť v najbližšom obchodnom centre. Premokol som tak, že som sa až triasol od zimy a prechladol som.

niečo kvalitnejšie, tak si radšej priplatím.

Koľko denne nachodíte?

- Podľa toho, koľko je pošty. Mám krokomer, v priemere ukazuje od 20 tisíc do 40 tisíc krokov. A to každý pracovný deň.

- Vždy je to riziko. Keď som začínal, ani sa nevedelo, že mesto takto doručuje poštu, ľudia sa čudovali a nechceli od nás poštu ani prebrať.

Poštára každý pozná, vás nepoznal nikto. Nemali ste vôbec problém dostať sa k ľuďom až domov?

- Je to tak. Ľudia nevedeli o tom, že mesto môže takto doručovať poštu. Teraz to už chápú, aj sa to medializovalo, aj nás spoznali osobne.

Doručujete po celej Nitre?

- Keď sa toto doručovanie zakladalo, pán Jozef Korec (bývalý vedúci zamestnanec mestského úradu – poznámka redakcie) rozmýšľal, kde by bolo ideálne doručovať, kde

časovo vyjde, chodíme aj na ostatné mestské časti, ale len vtedy, ak je tam veľa pošty.

Takže napríklad Zoborčania vás nepoznajú?

- Ale áno, bol som už aj na Zobore viackrát. Prešiel som napríklad celú Jeleneckú, Moskovskú a ďalšie zoborské uličky. Aj Dražovce som celé už prešiel.

Tých vašich 20 tisíc až 40 tisíc krokov: koľko to predstavuje obálok, koľko je to navštívených adries?

- To sa nedá odhadnúť. Niekedy idem na jeden úrad a len na tom jednom mieste mám aj 20 listov a niekedy mám iba jeden.

Platí to, že ročne spravíte úsporu mestu približne vo výške 33 - tisíc eur na poštovnom?

- V tomto roku to bude asi menej, pretože kolegyňu mám na materskej, a teda teraz robím sám, a tiež preto, že sú pozatvárané úrady a menej sa doručuje.

Keď sa rozhodne, že nejaká časť mesta nie je rentabilná na roznášku zásielok, tak tam sa potom listy doručujú klasicky poštou?

- Áno. A aj ľuďom, ktorým nedoručíme, posielame zásielky poštou, pretože nie všetci sú vždy doma. Chodíme dvakrát, ak nie sú doma, potom to ide poštou. Niekedy si to zámerne neprevezmú a nechajú zásielku prísť poštou, ktorá im ich list uloží, pretože hrajú o čas a natahujú termíny.

S tým, že nie sú doma, alebo sa zatajujú, a zámerne nechcú prevziať zásielky, máte asi veľa skúseností.

- Veľakrát sa mi stalo, že som zazvonil a videl som, že niekto sa pozerá cez 'kukátko'. Ale nevylučujem, že to nemusel byť adresát, pokojne to mohlo byť dieťa, ktoré z opatrnosti nechcelo otvoriť. Stáva sa aj, že pri zvončeku počujem, že je tam dospelý hlas, no vyjdem hore a už mi neotvorí.

Aké majú ľudia dôvody, že neprevezmú zásielku?

- Môže ísť o list, ktorý nechcú prevziať. Napríklad keď im deti nechodia do školy a zastavia sa im dávky. Za to ale ja nemôžem.

Zažili ste aj vyhrážky, alebo tvrdšie reči?

- Zažil som už všeličo možné, napríklad mám príhodu s jednou pani, ktorú som

nazval neodbytná manželka. Išiel som do jedného vchodu s listom do vlastných rúk. Taký môžem dať iba danej osobe alebo niekomu, kto má splnomocnenie – ale pre nás splnomocnenie vydané na pošte neplatí, to je pre poštu, splnomocnenie musí byť overené notárom. Ona chcela silou mocou, aby som jej list pre jej manžela dal, ale ja som to urobiť nemohol. Tak mi nadávala a vyhrážala sa, že čo si to dovoľujem a nech jej to okamžite dám. Navrhol som, nech zavolá manželovi a ak príde do desiatich minút, toľko počkám. Prišiel aj jej manžel a vynadal mi dobre aj ten.

To asi nezapôsobí dobre na človeka – veď vy ste si len robili svoju prácu...

- Viete, vždy je všetko o ľuďoch.

A čo psy?

- Na spodku Partizánskej pri rodinných domoch mali v jednom dome naozaj prešibaného vlčiaka, kvôli ktorému som nevedel vhodiť list do schránky. Išiel do mňa okamžite hryznúť. Hodil som kameň

do jednej strany, no stihol som len otvoriť schránku a zas bol pri mne. Tak som musel znova hodiť kameň a strčil som tam obálku.

Roznášate len v pracovnej dobe, alebo potiahnete aj mimo nej, aby ste zastihli ľudí, ak sú v práci.

- Roznášame od dvanástej do ôsmej hodiny večer. Snažíme sa ľuďom vyjsť v ústrety a keď sa dohodneme, prinesieme im to aj do práce.

To ale znamená, že v zimnom období nosíte poštu už potme.

Nitra sa rozrástla. Pribúdajú tu novostavby a nie sú to len rodinné domy niekde na okraji, ale aj bytovky v širšom centre. Nerobí vám problém, že do štvrte, ktorú už dobre poznáte, zrazu pribudla bytovka alebo dokonca celá ulica? Prípadne neoznačené domy?

- Vždy, keď niekam idem, voľne sa pripravím, spravím si v tom roznášaní systém. Trasu si treba dobre premyslieť a naplánovať. Pozriem si, kam idem, buď cez internet, alebo keď som už na mieste a neviem nájsť zadanú adresu, tak sa niekoho opýtam. Keď idem na Klokočinu, naplánujem si to tak, že najskôr spravím jednu stranu a potom druhú – a vždy to robím tak, že sa vyveziem na kopec a už len schádzam dolu.

V minulosti sa tu na meste uvažovalo aj o babetách pre poštových doručovateľov. Pokiaľ viem, nejazdíte na nich. Prečo sa to neosvedčilo?

- Babeta nie je rentabilná, pretože dosť často sa chodí od vchodu do vchodu. Ak mám niekde odparkovať babetu, po chvíli ju presúvať na iné miesto o pár metrov ďalej, tak to radšej prejdem pešo. Ak mám ísť niekde ďalej, radšej sadnem na mestský autobus a odveziem sa.

Aj vám niekto pri tejto práci poďakuje? Či skôr je to o tom, že sa na vás sypú nadávky.

- Stala sa mi taká kuriozita v jeden deň behom piatich minút a na jednej ulici. Na jednom mieste mi vynadali a o pár metrov ďalej mi staršia pani, ktorá bola taká rada, že som jej priniesol poštu, núčala zákusky. Svedčí to o tom, že všetko je vždy iba o ľuďoch.

Nereagujú ľudia zľaknuto, keď ich niekto potme naháňa s poštou?

- Už sú zvyknutí za to obdobie. Predsa len, robíme to 15 rokov.

Každý, kto nebol v Nitre zopár rokov, vám povie, že

text: Tomáš Holúbek
foto: Roman Oravec

V MARCI OSLÁVIA ŽIVOTNÉ JUBILEUM TÍTO NITRANIA

75 ROKOV

Jozef Baloga
Mária Berecová
Jozef Brestovský
Eva Bubáková
Zoltán Buči
Jozef Čižmárik
Jaroslav Depeš
Emília Dovičovičová
Helena Géseová
Milan Gubiš
Bohumír Halász
Helena Haváčová
Lýdia Hirková
Július Hudec
Helena Chochláčová
Jaroslava Imreová
Anežka Imrišková
Štefan Jankušík
Ján Járek
Vilma Kamenická
Mária Karasová
Mária Kasperkevičová
Tamara Kleinhansl
Marián Kliman
Karol Kocinec
Anna Königová
Ernest Král
Štefan Krištof
Gejza Kuruc
Helena Kuzmová
Ludmila Leskvská
Magdeléna Lippke
Magdaléna Maťová
Milan Mesár
Helena Mikulcová
Jarmila Minarovičová
Jarmila Nováková
Oľga Pavlovičová
Jozef Prieložný
Jarmila Pršanová
Jaroslav Rác
Mária Ráczová
Miroslav Raček
František Rapavý
František Richnák
Viera Sečanská
Emília Schlarmanová
Mária Sklenárová

Ladislav Slovák
Mária Smatanová
Vlasta Spišáková
Jozef Stredňanský
Martin Svoren
Marta Takáčová
Mária Teplanová
Margita Tomastová
Eva Turčeková
Anna Turková
Ondrej Turza
Marta Valachová
Miroslav Valent
Júlia Valentová
Eva Vargová
Mária Vlčková
Júlia Vnučková
Daniela Wolfová

80 ROKOV

Marie Ahlersová
Alžbeta Ballayová
Zdenka Bátorová
Jozefa Bojdová
Ján Čriepok
Anna Dolešová
Marta Ďurišová
Ivan Dušek
Mária Fenikova
Mária Gaťková
Otto Gése
Valéria Grmanová
Gabriela Gúcka
Terézia Halajová
Marta Hanzlíková
Pavel Hrubík
Dušan Jonis
Helena Kráľovičová
Jozef Krausz
Helena Kukučková
Jozef Majerčík
Vojtech Mako
Eva Matušková
Anna Migová
Anetta Mikulová
Jozef Mládek
Ludmila Molnárová
Jolana Piknová
František Polák
Eva Ruttkayová
Terezia Saková
Juraj Salaj
Jozef Ternény
Eva Ujfalušiová
Jozef Valo
Margita Vašíčková
Katarína Víteková
Inocencia Znášiková

85 ROKOV

Ružena Bánovská
Milan Benca
Pavol Benčo
Gabriel Bíro
Mária Brunovská
Anna Fraňová
Helena Galambošová
Bohumil Grman
Božena Hánová
Miluška Huláková
František Kázik
Margita Klegová
Peter Korobov
Emília Krošláková
Margita Kšiňanová
Alžbeta Kuklová
Oľga Lobotková
Ludovít Mikláš
Anna Mrosovská
Jozef Obert
Emília Pappová
Gabriela Pintová
Viola Samotijová
Jolana Skokáneková
Jozefína Suchánková
Elena Šatková
Július Tureček
Otilia Vagadyová
Otilia Vartíková
Ján Žibek

86 ROKOV

Jozef Bánovský
Juliana Bibeňová
Mária Gáborová
Teodor Greguš
Margita Hečková
Jozef Homola
Ján Chovanec
Margita Kelemenová
Štefan Mesároš
Mária Nosáľová
Imrich Pavlovič
Juraj Pavúk
Božena Slamečková
Bohuslav Sýkora
Mária Šabíková
Irena Tomová
Cecília Trusková

87 ROKOV

Jozef Adámek
Klára Balázsyová
Barbora Blaškovičová
Jozef Bruchtel
Rozália Deutschová
Rudolf Grofík

Matilda Hochmannová
Katarína Kováčová
Jozef Matický
Helena Molnárová
Kristína Moravčíková
Imrich Osif
Albín Patúc
Ján Praslička
Alžbeta Rišková
Alojz Škarbala
Valéria Vassová
Alena Vrbovská
Tomáš Žákovič

88 ROKOV

Benedikt Bajla
Ondrej Baráth
Elena Bérešová
Emília Dubajová
Jozefa Fančovičová
Anna Francistyová
Ludmila Kochová
Imrich Krcho
Gabriela Libová
Viliam Nosál
Júlia Svateníková
Anna Šerfözövä
František Špánik
Jozefína Šubová
Anna Vachtlová
Gabriela Vargová

89 ROKOV

Božena Baloghová
Anton Částa
Božena Feješová
Helena Jurkovičová
Ludmila Kopčanová
Otilia Macková
Gizela Rožková
Mária Slamečková
Jaroslav Švarc

90 ROKOV

Jozef Babka
Anna Belenčíková
Mária Gabašová
Antónia Golasová
Matilda Habayová
Jozefína Haringová
Jolana Ivančíková
Dana Jakubcová
Rozália Pintérová
Anna Tkáčová
Gabriela Zacharová

91 ROKOV

Jozef Bóna
Margita Galgánková
Oľga Miklušová
Jozefína Orieková
Mária Sásiková

92 ROKOV

Františka Bencová
Mária Hubinská
Matilda Karabínová
Anna Karabová
Mária Kysucká
Ludmila Peciarová
Katarína Šurániová

93 ROKOV

Miroslav Kohout
Veronika Lörinczová

94 ROKOV

Johana Bahelková
Anna Gregorová
Ladislav Hajtinger
Magda Holenková
Jozef Matuška
Vlastimila Pevná
Irena Stašková

95 ROKOV

Viktória Dimova
Gregor Szolár
Jozef Šebök

96 ROKOV

Vilma Uváčiková

98 ROKOV

Anna Marková

100 rokov

Jozefína Hanulová
Mária Tancíková

V JANUÁRI NÁS NAVŽDY OPUSTILI TÍTO NITRANIA

Farok Abou Nabout
vo veku 69 rokov

Jozef Arpáš
vo veku 88 rokov

Irena Arpášová
vo veku 89 rokov

Zlatica Arpášová
vo veku 93 rokov

Karol Bača
vo veku 64 rokov

Gustáv Bačinský
vo veku 71 rokov

Jozef Badinka
vo veku 75 rokov

Pavol Bajči
vo veku 93 rokov

Marta Bajžíková
vo veku 79 rokov

Marta Bališová
vo veku 79 rokov

Vilma Bališová
vo veku 80 rokov

Judita Ballangová
vo veku 85 rokov

Jozef Ballay
vo veku 69 rokov

Erika Bánošová
vo veku 89 rokov

Ján Barát
vo veku 89 rokov

Edita Baráthová
vo veku 80 rokov

Ján Bartík
vo veku 73 rokov

Jozefa Batíková
vo veku 86 rokov

Ondrej Bednárik
vo veku 78 rokov

Pavel Behul
vo veku 91 rokov

Július Belák
vo veku 76 rokov

Ladislav Belás
vo veku 90 rokov

Vladimír Belka
vo veku 72 rokov

Emília Bencová
vo veku 66 rokov

Mária Beneová
vo veku 86 rokov

Jozef Berky
vo veku 92 rokov

Anna Berkyová
vo veku 81 rokov

Jozef Beták
vo veku 61 rokov

Viliam Bihari
vo veku 76 rokov

Alžbeta Bihariová
vo veku 64 rokov

Nadežda Bírová
vo veku 57 rokov

Jozef Bliska
vo veku 78 rokov

Alžbeta Bočevová
vo veku 80 rokov

Luboš Bojda
vo veku 59 rokov

Jaroslav Boťanský
vo veku 65 rokov

Veronika Brathová
vo veku 73 rokov

František Březovjak
vo veku 79 rokov

Gustáv Buček
vo veku 77 rokov

Tibor Burian
vo veku 66 rokov

Magda Burianová
vo veku 69 rokov

Emília Ciblíková
vo veku 82 rokov

Rudolf Cirok
vo veku 68 rokov

Vojtech Cíváň
vo veku 72 rokov

Štefánia Cívínová
vo veku 91 rokov

Jozef Czako
vo veku 71 rokov

Augustína Čankyová
vo veku 89 rokov

Milan Čavoj
vo veku 79 rokov

Ladislav Čeri
vo veku 82 rokov

Viliam Černák
vo veku 77 rokov

Igor Černý
vo veku 67 rokov

Irena Čibíková
vo veku 78 rokov

Anton Čurgali
vo veku 70 rokov

Helena Čviriková
vo veku 76 rokov

Vladimír Daniel
vo veku 67 rokov

Antónia Daňová
vo veku 82 rokov

Mária Démuthová
vo veku 71 rokov

Eva Dodeková
vo veku 69 rokov

Mária Dojčánová
vo veku 60 rokov

Veronika Dreveňáková
vo veku 84 rokov

Štefan Držiak
vo veku 40 rokov

Jaroslav Dubeň
vo veku 82 rokov

Mária Dubeňová
vo veku 81 rokov

Jozef Duchoň
vo veku 76 rokov

Pavel Duroň
vo veku 76 rokov

Dušan Eller
vo veku 57 rokov

Mária Endrödyová
vo veku 85 rokov

Tibor Engel
vo veku 84 rokov

Anton Farman
vo veku 75 rokov

Pavol Fázik
vo veku 51 rokov

Pavol Ferenci
vo veku 73 rokov

Etela Fusková
vo veku 97 rokov

Igor Fuzák
vo veku 83 rokov

Věra Gabčíková
vo veku 80 rokov

Vincent Gajdošík
vo veku 66 rokov

Ján Galo
vo veku 48 rokov

Peter Garay
vo veku 72 rokov

Peter Gašparovič
vo veku 49 rokov

Františka Gatialová
vo veku 93 rokov

Miloslav Goč
vo veku 68 rokov

Veronika Gombošová
vo veku 81 rokov

Jozef Grác
vo veku 93 rokov

Pavol Grác
vo veku 73 rokov

Augustín Grman
vo veku 70 rokov

Ľudmila Habalčíková
vo veku 90 rokov

Helena Habudová
vo veku 85 rokov

Klotilda Hajdáková
vo veku 71 rokov

Alžbeta Halásová
vo veku 83 rokov

Zita Halásová
vo veku 82 rokov

Miroslav Hartman
vo veku 90 rokov

Alfonz Hegeduš
vo veku 83 rokov

Ján Hlaváč
vo veku 82 rokov

Zoltán Hlaváč
vo veku 82 rokov

Valéria Horáková
vo veku 86 rokov

Vladislav Horňáček
vo veku 87 rokov

Jozef Horňák
vo veku 47 rokov

Vladimír Horník
vo veku 66 rokov

Peter Horský
vo veku 67 rokov

Peter Hostanský
vo veku 72 rokov

Katarína Hrnčiarová
vo veku 62 rokov

Helena Hubinská
vo veku 73 rokov

Jozef Hudec
vo veku 69 rokov

Ján Hudec
vo veku 85 rokov

Anna Humajová
vo veku 81 rokov

Katarína Hunková
vo veku 85 rokov

Jozef Chmeliar
vo veku 71 rokov

Hildegarda Chmeliarová
vo veku 68 rokov

Anna Chudá
vo veku 89 rokov

Oskar Ivan
vo veku 61 rokov

Emil Jančo
vo veku 83 rokov

Jozef Jančo
vo veku 67 rokov

Rudolf Jančo
vo veku 68 rokov

Peter Janík
vo veku 78 rokov

Jozefa Janíková
vo veku 88 rokov

Stanislav Jelínek
vo veku 86 rokov

Mária Jókutyová
vo veku 84 rokov

Anna Juhášová
vo veku 93 rokov

Zdenka Karasová
vo veku 85 rokov

Hilda Karenovičová
vo veku 89 rokov

Mária Karvayová
vo veku 78 rokov

Dorota Katreniaková
vo veku 85 rokov

Július Kevely
vo veku 90 rokov

Silvia Kilianová
vo veku 69 rokov

Mária Klihová
vo veku 95 rokov

Július Klučár
vo veku 74 rokov

Anna Kmetová
vo veku 69 rokov

Rudolf Kollár
vo veku 82 rokov

Milan Kollárik
vo veku 61 rokov

Helena Kollárová
vo veku 80 rokov

Janka Kollárová
vo veku 87 rokov

Peter Kološta
vo veku 68 rokov

Mária Kóňová
vo veku 90 rokov

Michal Kónya
vo veku 81 rokov

Ernest Kopáčik
vo veku 86 rokov

Helena Kopáčová
vo veku 80 rokov

Alžbeta Kopčeková
vo veku 87 rokov

Eva Kostrejová
vo veku 76 rokov

Peter Košík
vo veku 71 rokov

Ľudovít Košťál
vo veku 76 rokov

Miroslav Košťál
vo veku 77 rokov

Mária Košutová
vo veku 83 rokov

Urban Kotura
vo veku 87 rokov

Gejza Kováč
vo veku 85 rokov

Rudolf Kováč
vo veku 88 rokov

Margita Kováčová
vo veku 80 rokov

Marta Kožárová
vo veku 59 rokov

Vladimír Králik
vo veku 67 rokov

Anna Králová
vo veku 82 rokov

Tibor Krašenič
vo veku 80 rokov

Jozef Krčmár
vo veku 58 rokov

Vlasta Krčmáriková
vo veku 71 rokov

Peter Krehák
vo veku 73 rokov

Peter Krehák
vo veku 71 rokov

Imrich Križan
vo veku 74 rokov

Jozef Kršák
vo veku 69 rokov

Margita Kudriová
vo veku 77 rokov

Antónia Kukučková
vo veku 66 rokov

Margita Kunovská
vo veku 86 rokov

Viliam Kuzmický
vo veku 69 rokov

Pavol Laco
vo veku 81 rokov

Pavol Lakatoš
vo veku 42 rokov

Miroslav Laššák
vo veku 70 rokov

Mária Látečková
vo veku 69 rokov

Daniela Lauková
vo veku 72 rokov

Jana Lauková
vo veku 49 rokov

Ladislav Lehman
vo veku 84 rokov

Eva Lišková
vo veku 76 rokov

Petra Lüleiová
vo veku 23 rokov

Mário Luprich
vo veku 48 rokov

Anton Madunický
vo veku 68 rokov

Mário Machovič
vo veku 46 rokov

Jozef Majdiš
vo veku 73 rokov

Božena Margetáková
vo veku 75 rokov

Ivan Marinov
vo veku 79 rokov

Juraj Martiš
vo veku 57 rokov

Janka Martišová
vo veku 83 rokov

Jolana Martišová
vo veku 93 rokov

Emília Mátefyová
vo veku 83 rokov

Pavol Meňhart
vo veku 81 rokov

Milan Mesároš
vo veku 63 rokov

Miloslav Mesároš
vo veku 75 rokov

Ivan Mička
vo veku 73 rokov

Olympia Michaličková
vo veku 85 rokov

Miroslav Mikulášik
vo veku 72 rokov

Milan Mikulášik
vo veku 81 rokov

Peter Miškolci
vo veku 53 rokov

Ján Modzga
vo veku 67 rokov

Július Mojžiš
vo veku 86 rokov

Marta Moravčíková
vo veku 75 rokov

Miloslav Mrva
vo veku 84 rokov

Pavol Myjavec
vo veku 53 rokov

Albert Nagy
vo veku 60 rokov

Jozef Németh
vo veku 63 rokov

Bohumila Nová
vo veku 86 rokov

Monika Nováková
vo veku 83 rokov

Hedviga Žlvecká
vo veku 85 rokov

Stella Ondrišejová
vo veku 0 rokov

Anna Osifová
vo veku 93 rokov

Emília Osúchová
vo veku 72 rokov

Vlasta Páleníková
vo veku 83 rokov

Rudolf Pallya
vo veku 87 rokov

Milan Paulík
vo veku 77 rokov

Stanislav Paulovič
vo veku 68 rokov

Mária Pavčírová
vo veku 80 rokov

Ján Pavelka
vo veku 87 rokov

Albína Pavelková
vo veku 87 rokov

Jaroslav Pavko
vo veku 69 rokov

Tibor Pecháč
vo veku 86 rokov

Gizela Petrovská
vo veku 84 rokov

Ján Pinter
vo veku 89 rokov

Emília Pintérová
vo veku 81 rokov

Peter Polakovič
vo veku 54 rokov

Mária Porubská
vo veku 73 rokov

František Prelovský
vo veku 91 rokov

Barbora Rakovská
vo veku 78 rokov

Alena Ratulovská
vo veku 63 rokov

Anna Remeňová
vo veku 91 rokov

Ivan Riško
vo veku 75 rokov

Jarolim Ružička
vo veku 70 rokov

Anton Sakmár
vo veku 75 rokov

Ján Samay
vo veku 74 rokov

Ondrej Sandanus
vo veku 79 rokov

Jozef Sárička
vo veku 78 rokov

Karol Sedláček
vo veku 64 rokov

Ľudmila Sedláčková
vo veku 65 rokov

Ján Sedmák
vo veku 66 rokov

Miroslav Serečin
vo veku 73 rokov

Peter Schwarcz
vo veku 73 rokov

Katarína Schwarczová
vo veku 71 rokov

Margita Skovajová
vo veku 91 rokov

Ján Slávik
vo veku 65 rokov

František Smutný
vo veku 88 rokov

Damián Spišiak
vo veku 0 rokov

Mária Staníková
vo veku 84 rokov

Helena Stankovičová
vo veku 72 rokov

Pavol Stehlo
vo veku 80 rokov

Mária Stribulová
vo veku 63 rokov

Helena Studeničová
vo veku 75 rokov

Emília Sýkorová
vo veku 77 rokov

Jozef Sysko
vo veku 71 rokov

Anna Szakmárová
vo veku 73 rokov

Agneša Szökeová
vo veku 81 rokov

Jolana Šatková
vo veku 86 rokov

Miroslav Šedovič
vo veku 74 rokov

Ladislav Šimončíč
vo veku 69 rokov

Helena Šišková
vo veku 78 rokov

Helena Škorcová
vo veku 90 rokov

Miloslav Škultéty
vo veku 87 rokov

Viera Šodelová
vo veku 75 rokov

Oliva Šubová
vo veku 69 rokov

Oľga Šulganová
vo veku 82 rokov

Viktor Šupka
vo veku 66 rokov

Jiří Švarc
vo veku 79 rokov

Miroslav Švihorík
vo veku 73 rokov

Irena Švihoríková
vo veku 80 rokov

Marian Táberský
vo veku 73 rokov

Albert Tatar
vo veku 85 rokov

Ján Timko
vo veku 67 rokov

Mária Tobiašová
vo veku 76 rokov

Júlia Točková
vo veku 89 rokov

Ľudovít Tóda
vo veku 77 rokov

Imrich Tráč
vo veku 84 rokov

Helena Truchlá
vo veku 68 rokov

Vojtech Truchlý
vo veku 69 rokov

Milan Uhlárik
vo veku 79 rokov

Juraj Váci
vo veku 65 rokov

Ľudmila Valachová
vo veku 88 rokov

Jozef Vancišin
vo veku 75 rokov

Mária Vančová
vo veku 73 rokov

Margita Váradyová
vo veku 78 rokov

Anna Vargová
vo veku 90 rokov

Mária Vargová
vo veku 91 rokov

Paula Vargová
vo veku 90 rokov

Pavína Vargová
vo veku 88 rokov

Dagmar Varchulíková
vo veku 83 rokov

Elena Veladiová
vo veku 78 rokov

Emil Vencel
vo veku 69 rokov

Daniela Vencelová
vo veku 69 rokov

Martin Viskup
vo veku 41 rokov

Michal Viskup
vo veku 77 rokov

Vojtech Záhorec
vo veku 88 rokov

Valéria Záhumenská
vo veku 93 rokov

Emil Zaujec
vo veku 83 rokov

Ján Zdarilek
vo veku 75 rokov

Terezia Zelinková
vo veku 93 rokov

	kysol	prvá tajnička	zámedzie v hre	prácene-schopnosť	domáce meno Kristiána	lietadlo, aeroplán		kút miestnosti	staršia značka bicyklov	vták, po česky	EČV Revúcej	Európania	druhá tajnička	žalobca, účastník procesu
malé množstvo vody							opakované predstavenie							
vloží, vstrčí							niečo zostarnuté kód angličtiny							
attack (skr.)				jemná náčrt							je, po nemecky vozidlo			
zvrtné zámeno			čoskoro, po anglicky arabský kôň				ázijské slovo úcty					opytovacie zámeno okrasný vták		
ázijský štát										vampir				
druh papagája										topiť sa, po česky				bezočivá
Pomôcky: ANSA, Araks, ekvita, soon	časť mien v Škótsku odroda jablka									otravný hmyz				
časť domu										 talianska tlačová agentúra	značka chrómu predpona "nový"			
po dá, daruje			jedlo z vajec	hrádza, násyp hlíny						bylina podobná rasci				
balkánska jednotka objemu										nezoberie jed				
Rím v origináli						chumáč vlasov	objemová miera	len	úžitok chránená oblasť (skratka)					európska krajina
talianska energetická spoločnosť					riedke jedlo drepe alebo klik							pošná miera domáce muž. meno		
delete (skr.)				mužské meno časť tela							značka tyčiek psí komisár			
	rímske číslo 1500	rovnosť značka argónu							arménska rieka kód San Marína					
tretia tajnička								účastník udalosti						
vikinská dračia loď								patriace Maxovi						

Sčítaniam sa ľudia aj šľachta bránili. Istá forma sčítania ľudu sa spomína už **(prvá tajnička)**. V minulosti bolo cieľom zrátať počet bojaskopných mužov, neskôr sa zisťoval počet platičov daní či majetky šľachty, ktorá však proti takým praktikám ostro vystupovala. Keď sa rozpadalo Rakúsko-Uhorsko, dôležitou sa stala otázka jazykovej príslušnosti, a keď sa po roku 1948 znárodňoval v Československu majetok, poslúžili aj údaje **(druhá tajnička)**. Desiatročná pravidelnosť sčítania prišla až v polovici 19. storočia, keď sa v roku 1853 v Bruseli konal Medzinárodný štatistický kongres. Zúčastnené krajiny sa zaviazali, že každých 10 rokov vykonajú sčítanie obyvateľstva podľa jednotnej **(tretia tajnička)**. Snahou bolo, aby všetci vychádzali z rovnakých dát a výsledky sa dali porovnávať

(z časopisu *Téma*, 8/2021, strana 57)

meno / tel.:

Zapojte sa do súťaže o tri publikácie o Nitre.

Riešenie krížovky spolu s kupónom a vaším telefónnym číslom pošlite do 16. 4. 2021 na adresu: Odbor komunikácie a propagácie, Mestský úrad, Štefánikova trieda 60, 950 06 Nitra. Výhercov budeme kontaktovať telefonicky.

NEWS REVIEW

A NEW SPORTS HALL WILL BE BUILT IN NITRA

It should be erected between the football stadium and the Nitra River.

The memorandum of cooperation between the city of Nitra and the representatives of the athletes confirmed the importance of the creation of a new multifunctional hall, intended for top athletes, as well as young people and the sporting public. The new hall will also benefit children attending our schools. At the same time, Nitra needs to lighten the capacities of existing sports facilities. The sports hall Olympia in Chrenová where several sports are done today, will cease to serve its purpose in March 2023.

Volleyball players, boxers and gymnasts will lose the roof over their heads. And it was their representatives who came up with the initiative to build a new sports facility. The hall will serve top sports. With a height of 11.5 meters, it will meet European parameters for volleyball and gymnastics. Thanks to the 60-meter athletic track, our athletes will

also be happy. The hall will start serving clubs and the public maybe in the autumn of next year but no later than in March 2023 when the Olympia sports hall will end its operation. In addition, the tennis hall in Chrenová is waiting for insulation and the city is preparing to announce an architectural competition for the Borina swimming pool and the reconstruction of the J. Strnisko wrestling hall.

HE VACCINATED THE SENIORS AND THEN PLAYED THE PIANO FOR THEM

Clients and employees of the Zobor Facility for the Elderly were vaccinated against covid with a second dose.

The Pfizer vaccine was administered to clients and employees of the facility. At the moment, 82% of clients and 48,5% of employees are vaccinated with the second dose. The first dose was given to six seniors and five employees. During the vaccination, there was a pleasant atmosphere, which was

taken care of by Dr. Ragas, who played the piano for the seniors.

CHANGE IN CEMETERY MANAGEMENT DURING STATE OF EMERGENCY

Colleagues are only arranging funerals, it is necessary for the clients to have a negative covid test.

The administration of cemeteries in Nitra requests that matters related to funerals be handled by only one family member, or the contracting authority or the funeral service. It is necessary to knock on the outer door or call a landline. Try to resolve other requests by phone at:

office: 037/7416644, mobile: 0911 801 626, 0914 352 830 or 0914 352 831

CITIZENS OF NITRA SORTED MORE THAN 19,000 TONS OF MUNICIPAL WASTE

In 2020, Nitra sorted more than 19,000 tons of municipal waste, which is 40.8% of the total amount of municipal waste (47,505 tons). The population sorted the most biodegradable waste up to 9,395 tons. They sorted over 600 tons of plastics, 830 tons of glass and almost 2,400 tons of paper.

Thanks to waste sorting, we save not only natural resources, but also our wallet. The more waste we sort, the less the city has to pay for depositing waste in a landfill. The amount of the municipal waste fee rate also depends on this amount. Simply put, sorting waste pays off.

HOW DO CLIENTS LIVE IN A DAY HOSPITAL DURING A PANDEMIC?

In March, it has been a year since the first measures were taken here to prevent the spread of the virus. Disinfection tanks, pictograms with

basic measures have been added to the day hospital, and we all know the principle of "R-O-R" (face mask - social distance - hands disinfection). Recipients of social services in the day hospital quickly learned to follow the necessary measures and distances, the individual form of work is preferred.

Clients who, due to their state of health, remain in domestic isolation, need support from us - this is where a number of technologies come into play. In the form of video calls, we communicate with everyone we cannot meet in person. Such video calls help to overcome clients' social isolation but also educate them. Clients will learn how to make such video calls, which applications to use, how to control them.

We send clients various logical tasks, puzzles, mathematical examples by e-mail. We commemorate nice moments together in the form of photographs and videos from social events that were organized in the day hospital in the past.

IN KLOKOČINA, THE EXISTING BOILER ROOMS WILL BE REPLACED BY CENTRAL HEAT DISTRIBUTION

Reconstruction of heat pipelines will require greater intervention in the city greenery.

This construction will require felling of 17 trees that grew in Novomeského, Škultétyho, Jedlíkova, Petzwalova and Baničova streets. The felling is planned for the end of March 2021.

The city received financial compensation for the permitted felling in the amount of the social value of the trees. These funds will be used to return trees to these sites.

Prihláste sa k Nitre aj vy a pomôžte meniť naše mesto k lepšiemu.
15.február — 31.marec 2021 [www.scitanie.sk]

Hlásim sa k Nitre

Viliam Judák
nitriansky diecézny biskup